1857. No. 78.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG 29 SEPTEMBER.

DE **COMMISSARIS DES KONINGS** in de provincie *Friesland* brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat bij resolutie van Zijne Excellentie den Minister van Financien, dd. 18 September 1857, no. 74, is vastgesteld het plan der 234ste Staats-Loterij, bestaande uit een kapitaal van *f* 990,000, 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premien, en waarvan de collecte zal zijn geopend van den 19 tot en met 31 October aanstaande.

Leeuwarden, den 24 September 1857. VAN PANHUIJS.

BERIGT VOOR DE SCHEEPVAART.

Bij deze wordt aan de belanghebbenden bekend gemaakt, dat de **scheepvaart** in het geslatte vaarwater *de Scharsterrijn*, wederom over deszelfs **geheel is GEOPEND.** *De Commissaris des Konings in de provincie Friesland*,

Leeuwarden, den 26 September 1857. VAN PANHUIJS.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 25 September 1857 te *Leeuwarden* geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 11.50.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . „ 226.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . „ 226.00.

Leeuwarden, *De Commissaris des Konings in de provincie Friesland*, den 26 September 1857. VAN PANHUIJS.

PUBLICATIE.

DE **GEDEPUTEERDE STATEN** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 22 dezer, ter kennis der ingezetenen, dat, van den 19 tot en met den 25 dezer:

1. 52 runderen in de Provincie aan de besmettelijke longziekte zijn gestorven, als in de gemeenten: Baarderadeel 1, Barradeel 1, Dantumadeel 1, Doniawerstal 5, Franekeradeel 1, Gaasterland 2, Haskerland 3, Hemelumer Oldephaert en Noordwolde 1, Hennaarderadeel 4, Idaarderadeel 1, Kollumerland en Nieuwkruisland 3, Leeuwarderadeel 1, Opsterland 1, Rauwerderhem 1, Schoterland 1, Tietjerksteradeel 1, Utingeradeel 1, Wonseradeel 16, Workum 4 en Wijmbritseradeel 3, en 46 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, zijn afgemaakt, als in de gemeenten: Baarderadeel 3, Doniawerstal 2, Franekeradeel 11, Idaarderadeel 5, Leeuwarderadeel 4, Rauwerderhem 3, Utingeradeel 1, Wonseradeel 11 en Wijmbritseradeel 6, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 6476;
2. de besmettelijke longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: Jentje Aukes Algera en IJme Baukes Alkema, te Weidum; Wouter Sjoerds Bakker, te Oosterbaule; Sjoerd Joukes Wielinga, te Boornzwaag; Eelke Edzes Westra, Jan Johannes Timmer en Jan Jelles Stienstra, allen te Tzum; Johannes Freerks Bokma, te Westermeer; Jan Lammerts Strikwerda, te Spannum; Ruurd Jans van den Berg, te Grouw; Eeltje Sjoerds Roorda en Lammert Ages Kalsbeek, beide te Warga; Eelkje Ronner Weduwe Eelke Tjerks Klaver, te Augsbuurt; de Wed. Kornelis Klazes Stulpstra, te Kollum; Roelof Sijtzes de Boer, te Westergeest; Jacob Dirks Kramer en Gerben Klazes Pel, beide te Wirdum; Gerrit Jacobs Eisenga, te Anjum; Hendrikus Miedema, te Aalzum; Anne Rintjes Jellema, te Terzool; Willem Jans van de Wetering en Pieter Durks van der Gaast, beiden te Sloten; Wouter Veenstra, te Oenkerk; de Wed. Tukke W. Miedema, te Wijns; Paulus Paulus Aukema, te Pingjum; Hendrik Mevis Brandsma, te Ugoclooster; Pieter Klazes Bangma, te Witmarsum; Sjoerd Sibles de Vries, te Tjerkwerd; Gerardus van Scheltinga, te Workum; Wijbe Annes Zijlstra, te Uitwellingerga; Lammert Annes Zijlstra, aldaar; Pier Douwes Piersma, te Hommerts; Sipke Cornelis Kloostra, te Nijland, en Sjirk Ages Cnossen, te Idzega;
3. gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Nies Dirks Oppedijk, te Bolsward; de Wed. Jelle Meints Sixma, te Goutum; Paulus Andreas Hoekema, te Huizum; Johannes Rudolfs Oosting, te Oldetrijne; Eeltje Douwes Bakker, te Schillaard; Jorrit Pieters de Jong, te Hijlaard; Dirk Tiedes Bijlsma, Gerrit Sjoerds Heeg en Albert Douwes de Groot, allen te Wommels; Tjebbe Durks Hiemstra en Sijbe Dirks van den Berg, beide te Cubaard; Pieter Jacobs Bonnema, te Oosterend; Nanne Jans Kuperus, Keimpe Jans Terpstra en Pier Piers Bottinga, allen te Marssum; Ale Sijbes Kuperus, te Deinum; IJtzen Lieuwes Tamminga, Sjerp Karsjens Kalma en de Erven Jacobus Karsjens Kalma, allen te Boxum; Harke Sjolles Douma, te Morra; Meindert Rientzes de Boer, te Wolsum; de Wed. Sjoerd Murks Hiemstra, te Idsega; de Erven Huite Fongers Huitema en Jantje Sjoerds van der Weide, te Nijland; Sjoerd Ates IJpma, te Folsgare; Hijltje Durks Kortrijk, te Nijhuizum (gedeeltelijk); Sijtze de Boer en Haantje Wijbes Salverda, beide te Franeker; Geeuwke G. Sietzema, te Opeinde; IJpke Sijmons Boersma, te Nijega (Hemelumer Oldephaert en Noordwolde); Dirk Jans Jaarsma, te Koudum; Tijmen Jogchums Epema, te Idaard; Hijlke Klazes Postma, te Grouw; Kornelis Lieuwes Jansma, te Huizum; Taeke Kornelis Bloemhof, te Wirdum; Dirk S. van der Meulen, te Hieslum; D. O. de Jong, te Makkum; Murk Sjoerds Hiemstra en Djurre H. Zijsling, beide te Tjerkwerd; Douwe Djurres Reitsma, te Schraard; Jan A. Anema, te Kimswerd (gedeeltelijk); Harmen Idzes Boersma, te Hichtum; Douwe Doekles IJntema, te Pingjum; Karsjen Jacobus Kalma, Georgius Wassenaar en Nanne Tjeerds Bosma, allen te Hijlaard; Harmen Wijbes van der Plaats, te Winsum; Jan Harmens Koopmans en Sijtze Pieters Oosterhaven, beide te Tzum, en Jacob Jacobs Wijtsma, te Terkaple.

Leeuwarden, *De Gedeputeerde Staten voornoemd*,
den 28 September 1857. VAN PANHUIJS, *Voorzitter*.
A. VAN DER LAAN, *Griffier*.

KENNISGEVING.

De **BURGEMEESTER** en **WETHOUDERS** van *Leeuwarden*,

Voldoende aan het besluit van Heeren Gedeputeerde Staten van Friesland, dd. 21 September 1857, no. 24, ter verdere uitvoering van het door Zijne Majesteit goedgekeurd besluit der Provinciale Staten, van den 25 Julij bevorens, no. 1, tot wijziging van het tarief van tolheffing bij de *Scharsterbrug*, — brengen, bij deze, ter kennis van de Ingezetenen, dat gemeld gewijzigd tarief van tolheffing, verkrijgbaar is gesteld bij de Weduwe *M. van den Bosch*, te Leeuwarden, tegen den prijs van *vier* Cents.

Leeuwarden, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 28 September 1857. J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris, M. S. DE WAL.

STUTTGART, 26 September.

Donderdag tegen den avond is Keizer Alexander alhier aan het Feuerbachschen station aangekomen en heeft hij zich, in gezelschap van Z. M. den Koning van Wurtemberg, onverwijld begeven naar de villa van de koninklijke Prinses. De Keizer van Rusland werd vergezeld door zijnen minister vorst Gortschakoff.

Gisteren ten half 5 ure is Keizer Napoleon alhier aangekomen en door den Koning van Wurtemberg aan het station verwelkomd. Eene overgroote menigte was aan het station bijeengekomen. Nog voor het diner heeft Keizer Alexander een bezoek bij den Keizer der Franschen in diens appartementen gebragt.

De Groothertogin Paulowna en de Koningin der Nederlanden zijn mede alhier aangekomen en aanhet koninklijk paleis afgestapt. De Keizerin van Rusland en de Koningin van Griekenland worden heden avond ten 8 ure hier verwacht.

PARIJS, 26 September.

Volgens berigten uit Straatsburg, in den *Moniteur* voorkomende, is de Keizer aldaar met de grootste geestdrift ontvangen. Donderdag hield hij eene groote revue over het garnizoen. Des middags ten 5 ure werd Z. M. door den Groothertog van Baden gecomplimenteerd. Te Baden heeft den Keizer den volgenden dag het dejeuner gebruikt, waar hij door den Prins van Pruissen werd opgewacht, die Z. M. een brief van den Koning zijnen broeder overhandigde, waarin deze zijn leedwezen uitdrukte, dat hij den Keizer niet in persoon heeft kunnen ontmoeten.

— De hertog van Cambridge, die woensdag alhier uit het kamp bij Chalons is teruggekomen, heeft donderdag de terugreis over Calais voortgezet naar Engeland.

— De aanstaande ontmoeting tusschen de oostenrijksche en russische Keizers, die, volgens de jongste berigten, den 1 October te Weimar plaats zal hebben, geeft hier veel stof tot gesprek en gissingen. Zij zou de eerste tusschen die Souvereinen zijn sedert Keizer Alexander den troon besteeg, en des te opmerkelijker dewijl de Keizerin weduwe en hare kinderen, bij hunne herhaalde bezoeken in Duitschland, tot hiertoe het oostenrijksch gebied zorgvuldig schenen te vermijden. De zamenkomst der twee Vorsten acht men dus het voorteeken eener verzoening tusschen Oostenrijk en Rusland, en terwijl sommigen eene verkoeling tusschen de laatstgenoemde Mogendheid en Frankrijk daarvan duchten, zien anderen, die minder zwaarmoedig gestemd zijn, daarin het verblijdend bewijs der zucht van al de groote Souvereinen, om alle sporen van onderling wantrouwen uit te wisschen en de rust van Europa nog meer te verzekeren.

— De Jury heeft gisteren uitspraak gedaan in den zaak van den diefstal ten na deele van den Noorder spoorweg. Parot is vrijgesproken. Carpentier, Grellet en Guerin zijn daartegen schuldig verklaard. De beschuldiging van valschheid in onderhandsche geschriften en diefstal met braak, werd daarbij ter zijde geschoven. Diensvolgens werden Carpentier en Grellet ieder tot 5 jaren en Guerin tot 8 jaren gevangenisstraf veroordeeld, bepalende het vonnis, dat, zoowel de drie vorengenoemden als Parot, de gestolen actien zullen moeten teruggeven.

LONDEN, 25 September.

Eergisteren is te Balmoral een geheime Raad gehouden, tot bijwoning waarvan de ministers zich derwaarts begeven hebben. In dien Raad is besloten, dat zondag den 4 October tot een dag van algemeene verootmoediging en nationale gebeden, ter oorzake van den opstand in Indie, bestemd zal zijn.

— De Sultan van Turkije heeft, even als H. M. Koningin Victoria en de Keizer der Franschen, eene som van 1000 £ geschonken ten behoeve van de noodlijdenden door den opstand in O. Indie. Te Liverpool beloopen de inschrijvingen tot dat doel reeds £ 9000; te Manchester werd gisteren voor £ 3000 ingeteekend, en de bijdragen der stad Glasgow beloopen reeds £ 5000.

— Particuliere brieven uit Calcutta melden, dat aldaar 500 fransche soldaten zijn aangekomen. De *Times* vermoedt, dat zij uit China zijn gekomen en ter bescherming van de fransche belangen zich naar Chandernagare zullen begeven.

— Te Southampton is thans een aantal passagiers uit Indië aangekomen, vooral dames en alleen 60 kinderen, die naar Europa de wijk komen nemen. Onderscheidene der dames weten nog niets van hunne mannen; er zijn er van Lucknow en Delhi; velen zijn met de meeste moeite en half naakt uit de handen der muiters ontsnapt. Onder de passagiers is ook kolonel Lennox; de eenigste die met een sergeant van de artillerie levend uit Fyzabad is gekomen. De verbalen dezer personen zijn vrij verontrustend. Ze schilderen den staat van zaken in zeer zwarte kleuren af.

In afwachting van nadere tijdingen uit Indie, die elken dag te gemoet worden gezien, komen vele geruchten aangaande nieuwe gebeurtenissen in omloop, die — dus zegt de *Globe* (een ministerieel blad) — deels aan verkeerd begrip en uitlegging van vroeger ontvangen tijdingen, deels aan de zucht der dagbladen om dagelijks iets nieuws op te disschen, deels en wel hoofdzakelijk aan het bedrijf van beursspeculanten moeten worden toegeschreven.

— De *Times* behelst een zeer breedvoerig betoog over de zamenkomst der Keizers te Stuttgart, waarin zeer bepaald voorkomt, dat men niet moet verwachten, dat in Engeland die gebeurtenis een meer dan gewonen indruk zal maken. Keizer Napoleon is gewoon om zich van tijd tot tijd te verplaatsen, en hetgeen thans geschiedt, moet meer als eene daad van welwillendheid en beleefdheid worden beschouwd dan als eene handeling, waardoor als 't ware een nieuw staatkundig tijdperk voor Europa wordt geopend. Men moet slechts, volgens dat dagblad, niet vergeten, dat de Keizer der Franschen er belang bij heeft om thans aan de geheele wereld te doen zien, dat hij in de familie der europesche Souvereinen is opgenomen. De beide Monarchen kunnen omtrent de toekomst van Europa niets bepalen en verschillen als zoodanig niet weinig van hunne beide voorgangers te Tilsitt. Destijds waren er in Europa niets dan Koningen en generaals; thans heeft men daarentegen te doen met natien, die met hare eigene belangen bekend zijn. Nog verdient het in het oog gehouden te worden, dat de toestand van Europa hechter is dan ooit te voren; dat Duitschland naauw vereenigd is, zoodra het de centrale belangen van dit werelddeel geldt; — dat Belgie en Nederland welvarend, eerbiedwaardig en geëerbiedigd zijn; — eindelijk, dat Sardinie zich fier mag verheffen op de algemeene symphathie. Uit dit een en ander vloeit voort, dat Europa te sterk is, dan dat het iets zou te duchten hebben van de alliantie van twee potentaten, wie die dan ook zijn mogen.

's GRAVENHAGE, 26 September.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van donderdag heeft de commissie van redactie van een adres van antwoord op de troonrede haar ontwerp ingebragt, gewijzigd naar de daarop in de afdeelingen gemaakte aanmerkingen. Dat ontwerp-adres is in de zitting van gisteren onveranderd met algemeene stemmen aangenomen en heden aan Z. M. den Koning aangeboden door eene commissie, bestaande uit den voorzitter der Kamer, de commissie van redactie, zijnde de heeren van Meeuwen, van Eijsinga, van Nispen van Pannerden en 't Hooft van Benthuizen, en eindelijk de heeren Cremers en van Voorthuijsen.

Zijne Majesteit heeft op dat adres het volgende geantwoord:

„MIJNE HEEREN!

„Ik verheug Mij van U de hernieuwde verzekering te mogen ontvangen der ijverige medewerking van de Eerste Kamer tot verdere ontwikkeling van de zedelijke en stoffelijke welvaart des Vaderlands.

„Ik verzoek U aan de Kamer Mijnen bijzonderen dank over te brengen voor haar adres van antwoord".

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van donderdag heeft de heer Anemaet, waarnemend voorzitter, aan den heer van Goltstein, door Zijne Majesteit den Koning benoemd tot voorzitter der Kamer gedurende het ingetreden zittingjaar, die betrekking overgedragen.

Onder de ingekomen stukken behooren de volgende wetsontwerpen: 1°. dat tot bevordering van het veilig verkeer op ijzeren spoorwegen; 2°. dat betreffende de benoembaarheid van vreemdelingen tot landsbedieningen; 3°. dat tot zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie; 4°. dat betrekkelijk de nationale militie; 5°. dat tot wijziging der gemeentewet, wat de regeling der plaatselijke belastingen betreft; 6°. die betreffende de uitoefening der geneeskunst; 7° dat betreffende de onteigening van perceelen voor den aanleg van een kunstweg in Baarderadeel; 8°. die tot nadere regeling van het muntwezen in Nederlandsch-Indie; 9°. die tot afschaffing der slavernij in Suriname, Curaçao, enz.; 10°. die betrekkelijk den aanleg van spoorwegen; 11°. dat tot herziening der wet op het personeel; 12°. dat betreffende het regt van successie en van overgang; 13°. dat tot wijziging der regten op den in- en uitvoer van visch, alle in de vorige zitting onafgedaan gebleven: 14°. dat tot wijziging van hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1856, en 15°. elf naturalisatie-wetten; alsmede onderscheiden koninklijke besluiten.

In de redevoering, door den minister van financien, daarna bij het aanbieden der staats-begrooting voor 1858 uitgesproken, heeft Z. Exc., na de aandacht

gevestigd te hebben op de vroegere diensten, alsmede op de bepaald gunstiger vooruitzigten betreffende de opbrengst der belastingen en de zeer ruime bijdragen die de overzeesche bezittingen in 's Rijks Schatkist dit jaar beloven te zullen doen vloeijen, gezegd, dat, hoe voldoende de toestand onzer finantien op dit oogenblik ook moge zijn, hij echter niet mag uitlokken de uitgaven hooger op te voeren, dan de dienst van den Staat volstrekt vordert. De Regering vleit zich dan ook, dat de verschillende begrootingen van uitgavende bewijzen zullen opleveren, dat, waar meer geld dan vroeger wordt aangevraagd, zulks door voldoende bewezen behoefte, dikwijls te lang onvervuld gebleven, wordt geregtvaardigd; — dat het eindcijfer van al de begrootingen van uitgaven, die ter overweging worden aangeboden, bedraagt ƒ 73,325,537.74; — dat het wetsontwerp op de middelen, geraamd op ƒ 74,144,195.69 (latende de begrooting alzoo een batig slot van ƒ 818,657.95, hetwelk echter reeds dadelijk zijne bestemming heeft), uit den aard der zaak, in de meeste opzigten, overeenkomende is met de wet voor het loopende jaar; — dat, zoolang niets beslist is over de verschillende voorstellen, welke in de vorige zitting ter overweging zijn aangeboden, er geene aanleiding is om de wet op de middelen te wijzigen. Vervolgens heeft de minister o. a. nog gezegd: „Als buitengewone bijdrage tot herstel der marine in het volgende jaar wordt voorgesteld anderhalf millioen uit de geldmiddelen van 's Rijks overzeesche bezittingen te doen uitkeeren, zoo mede, om verder, behalve de som van ƒ 9,800,000 tot kwijting der renten ten laste dier bezittingen, slechts de gewone bijdrage van ƒ 4,700,000 uit het vermoedelijk batig slot der koloniale administratie hier te lande in de wet op de middelen op te nemen; zullende over het overige van het batig slot nader bij de wet worden beschikt. De raming der koloniale bijdragen over het dienstjaar 1858, een belangrijk aanzienlijk grooter overschot belovende, zoo acht de Regering het tijdstip gekomen, om dezen regel, die voor onze landsfinantien van zoo uitstekend groot gewigt mag geacht worden, thans en voor het vervolg aan te nemen. Indien, zoo als zij hoopt, de Staten-Generaal in dit gevoelen deelen, dan gelooft zij, dat aan de lessen eener wijze voorzigtigheid gevolg zal worden gegeven en onze finantien op beteren grondslag zullen rusten, dan wanneer het geheele overschot der oost-indische ontvangsten tot dekking der uitgaven onzer gewone staatshuishouding wordt aangewezen."

Vervolgens heeft Z. Exc. nog eenige bevredigende mededeelingen gegven betreffende de beweging van onze scheepvaart, handel en scheepsbouw, en ten slotte gezegd: Onze geëerbiedigde Koning heeft u doen opmerken dat dit zittingjaar der Wetgevende Magt ruime gelegenheid zal aanbieden om het Vaderland aan zich te verpligten. Wanneer wij op de belangstelling letten, die in het geheele land is opgewekt door de voorstellen der Regering, ten einde die provincien, welke daarvan nog verstoken zijn te stellen in het genot van een versneld middel van vervoer, en ter gemoetkoming in de finantiële verwikkelingen van vele gemeenten, dan zult gij zeker met mij van gevoelen zijn, dat, om niet van de vele overige belangrijke onderwerpen van wetgeving te gewagen die in behandeling zullen komen, reeds uit dit oogpunt door een gewenscht overleg tusschen Regering en Volksvertegenwoordiging, deze zitting voor de welvaart van ons land hoogst gewigtige vruchten kan dragen. Niet minder wordt voorzeker door u de bede gedeeld, dat de onmisbare zegen des Allerhoogsten op den gemeenschappelijken arbeid moge rusten!

In de zitting van heden zijn ingekomen twee wets-ontwerpen tot wijziging van hoofdstuk II en IX*B* der staatsbegrooting over 1856. De commissie van redactie voor het adres van antwoord op de troonrede heeft haar ontwerp, gewijzigd overeenkomstig de in de afdeelingen gemaakte opmerkingen, ter tafel gebragt. De beraadslagingen over dat ontwerp zullen op aanstaanden maandag aanvangen.

Een telegrafisch berigt uit Madrid van den 22 dezer meldt, dat Z. K. H. de Prins van Oranje van de Koningin van Spanje het Kruis der Orde van Karel III heeft ontvangen.

— Naar men verneemt bestaat het voornemen bij de Regering, om een voordragt te doen tot wijziging van den accijns op het geslagt, en wel met ingang van 1 Januarij 1858. Middelerwijl is er last gegeven, om de werking, welke voortvloeit uit eene vroeger genomen resolutie, te schorsen en *alzoo de verhooging van het tarief buiten toepassing te laten.*

Ook zegt men, dat bij de Regering andermaal in behandeling is een ontwerp van herziening der tabel, regelende de verdeeling des Rijks in kiesdistricten enz., bedoeld bij art. 99 der kieswet, ten einde in de tegenwoordige zitting der Kamers te worden aangeboden, en dat, alvorens daartoe zal worden overgegaan, even als ten aanzien van het vorige ontwerp is geschied, de Ged. Staten der onderscheidene provincien over de zaak zullen gehoord worden.

Mede verneemt men, dat de Regering eene nieuwe verdeeling des lands in schooldistricten noodig acht, en dat daarbij het tegenwoordige aantal schooldistricten en schoolopzieners vermoedelijk eenigermate vermeerderd zal worden. Het Gouvernement is voornemens de provinciale inspecteurs voor het lager onderwijs, welke volgens de nieuwe wet met het begin van het volgende jaar aangesteld zullen worden, ruim te bezoldigen; hunne jaarwedde zal, indien de Staten-Generaal zich met het denkbeeld der Regering vereenigen, bedragen: in Noord-Brabant, Gelderland, Zuid-Holland en Noord-Holland ƒ 2500; in Friesland, Overijssel, Groningen en Limburg ƒ 2300; in Zeeland, Utrecht en Drenthe ƒ 2000; zullende hun buitendien reis- en verblijfkosten naar de algemeene regelen worden betaald.

— Uit Australie heeft men de tijding, dat de Kokoseilanden door de Engelschen, namens Koningin Victoria, officieel in bezit zijn genomen, en dat wel op last der commissarissen van de admiraliteit. De bezetting van die eilanden door de Engelschen is reeds door onze dagbladen besproken en tegengesproken, omdat de groep Oua-Horn, waarvan de voornaamste zijn het Kokos-eiland, het Verraders-eiland en het eiland Oua, sedert 1680 regtens geheel aan Nederland behoort; men heeft zelfs berigt, dat de Gouverneur-Generaal van Neêrlands-Indië tegen de in bezitneming zou hebben geprotesteerd, terwijl van officiële zijde alles wat omtrent deze zaak was gemeld, werd ontkend. Nu echter de zaak stellig is, verdient ze eenige nadere aandacht.

GRONINGEN, 27 September.

Z. M. heeft goedgevonden, met intrekking van het besluit van 12 Augustus jl., no. 78, aan eene commissie uit de Staten van Groningen — belast, voor zoo ver noodig onder voorlichting van den hoofd-ingenieur van den waterstaat in het 1ste district, met de voorbereiding van al datgene, wat ter uitvoering van het besluit der Staten van 24 Julij jl., no. 4, rakende den aanleg van den spoorweg van Groningen over Winschoten naar de Hannoversche grenzen, noodig zal zijn, — magtiging te verleenen, om na de geslotene zomervergadering der Staten hare werkzaamheden voort te zetten.

— Gisteren zijn aan de hoogeschool alhier bevorderd tot doctors in de regten, de heeren J. A. Willinge Prins, van Wolvega, en J. Tonckens, van Westervelde, beide na het verdedigen van Quaestiones Juris Inaugurales.

— Men zegt, dat de heer mr. H. Nienhuis, hoogleeraar in de regten aan deze hoogeschool, zijn emeritaat heeft aangevraagd, zoodat er alsnu twee vacatures in die faculteit te vervullen zijn.

HARLINGEN, 26 September.

Van de 9 friesche paarden, die woensdag jl. van hier, per stoomboot *Friesland*, naar Amsterdam werden vervoerd, om aldaar aan den wedloop, van wege de Hollandsche Maatschappij van Landbouw, deel te nemen, keerden gisteren 6, waaronder de prijswinnaar, en heden nog 3, waarbij de beide premiewinnaars, alhier in de provincie terug. De prijzen, door hen behaald, werden heden morgen, na aankomst der boot, eenige oogenblikken voor verscheidene belangstellenden in het logement Friso ten toon gesteld, en mogen met regt keurig schoon genoemd worden.

De prijs, een zilver bouilloir of theeketel met onderstel, werd behaald door het paard *de Deugd*, van den heer D. S. Feenstra, van Lutjewoude, bereden door den pikeur H. Luurs, aan wien de uitgeloofde ƒ 50 ten deel viel. De 1ste premie, een zilveren blad met trommels, werd gewonnen door *de Victoria*, toebehoorende aan den heer K. A. Wassenaar te St. Jacobi-Parochie, terwijl de 2de premie, een zilveren olie- en azijnstel, werd toegewezen aan *de Witvoet*, van den heer mr P. Heringa Cats, te Leeuwarden, welke beide premie winnaars werden bereden door den pikeur P. J. de Boer, van Leeuwarden.

Dat de belangstelling hier groot was, zal wel niemand verwonderen, daar deze paarden, op zulk eene schitterende wijze, den ouden roem der friesche harddravers in 's Rijks hoofdstad hadden gehandhaafd.

Aan den wedloop hebben 32 harddravers deelgenomen, waaronder 10 uit deze provincie.

LEEUWARDEN, 28 September.

Het *Provinciaal Blad*, no. 107, behelst een besluit van den heer Commissaris des Konings, betrekkelijk de inspectie over de verlofgangers der nationale militie, waaraan zullen moeten deel nemen: *a.* de miliciens der ligtingen van 1853, 1854 en 1855, met uitzondering alleen van die van eerstgemelde ligting, die aan de wapenoefeningen in de loopende maand zullen hebben deelgenomen, en *b.* al de miliciens van 1856, bij het derde regement dragonders (Limburgsch Bondscontingent) ingedeeld, die op 1 Mei ll. met onbepaald verlof zijn gezonden, mitsgaders de miliciens van diezelfde ligting, die bij het regement veld-artillerie voor het voorwezen bestemd zijn geworden en op 15 Julij ll. in het genot van onbepaald verlof zijn gesteld, — en welke inspectie in de volgende maand zal worden gehouden in de onderscheidene militie-kantons, als, in:

no. 1, te Leeuwarden, voor het Gemeenteh., dingsdag 20 Oct., 's morgens 10 uur;
2, te Leeuwarden, voor het Gemeenteh., maandag 19 Oct., voormidd. 11 uur;
3, te Franeker, voor het Gemeentehuis, vrijdag 16 Oct., 's middags 12 uur;
4, te Harlingen, voor het Gemeentehuis, zaturdag 17 Oct., voormidd. 11 uur;
5, te Hallum, voor het Gemeentehuis, maandag 26 Oct., voormidd. 11 uur;
6, te Dockum, voor het Gemeentehuis, zaturdag 24 Oct., voormidd. 10 uur;
7, te Rinsumageest, voor het Gemeenteh., vrijdag 23 Oct., voormidd. 11 uur;
8, te Buitenpost, voor het Gemeentehuis, donderdag 22 Oct., 's midd. 12 uur;
9, te Beetsterzwaag, voor het Gemeenteh., woensdag 7 Oct., 's morg. 9 uur;
10, te Oldeberkoop, voor het Gemeenteh., donderdag 8 Oct., voorm. 10 uur;
11, te Heerenveen, voor het Gemeentehuis, vrijdag 9 Oct., voormidd. 10 uur;
12, te Sloten, voor het Gemeentehuis, dingsdag 13 October, voormidd. 10 uur;
13, te Hindeloopen, voor het Gemeenteh., woensdag 14 Oct., 's morg. 9 uur;
14, te Bolsward, voor het Gemeentehuis, donderdag 15 Oct., voorm. 10 uur;
15, te Rauwerd, voor het Gemeentehuis, zaturdag 10 Oct., 's morgens 9 uur;
16, te Sneek, voor het Gemeentehuis, maandag 12 October, voorm. 10 uur.

— Tot wethouders voor de gemeente Stavoren zijn herbenoemd de heer K. R. Visser en benoemd de heer A. Baggerman.

— Naar wij vernemen, zullen, bij de behandeling der zaak van de 22 Maleijers, met 1 October aanstaande voor het Prov. Geregtshof van Zuid-Holland, behalve de europ. equipage van de *Twente* en den waterschout en havenmeester te Rotterdam, tevens als getuigen ter teregtzitting verschijnen 14 man van het fransche fregatschip *le Talisman*, gevoerd door den kapitein Foubert, welke gezagvoerder de europesche leden der equipage van het brandende schip *Twenthe* gered en behouden te Rio de Janeiro aan wal gebragt heeft.

— Bij de te Bergum plaats gehad hebbende herbesteding van het bouwen eener brug over het nieuwe kanaal ter afsnijding van de Fonejagt en van eene brugwachterswoning daarbij, zijn aannemers geworden: van het 1ste perceel A. van der Werff, te Dokkum, voor ƒ 3099, en van het 2de perceel H. E. Veenstra, te Bergum, voor ƒ 1960, zijnde te zamen p. m. ƒ 600 *minder* dan bij de eerste aanbesteding.

— Van Hallum wordt ons dd. 26 dezer berigt: Heden had alhier de aangekondigde ploegwedstrijd met de arendsploeg plaats, onder begunstiging van schoon herfstweder en ten aanschouwe van eene massa nieuwsgierigen en belangstellenden. Elf ploegers, waarvan tien uit Ferwerderadeel en een uit West-Dongeradeel, kampten ongeveer een uur om den palm der overwinning op een stuk bouwland, tot dat einde welwillend afgestaan door den heer T. K. Wassenaar, lid der afdeeling. Het mogt aan Gosse Joukes Wiersma, zoon van den landbouwer Jouke Gosses Wiersma te Blija gelukken, om den eersten prijs van vijftien gulden te behalen. Aan Jan Jeltes Braaxsma, knecht bij F. J. Tilma, landbouwer mede te Blija woonachtig, die zonder ploegdrijver zijn werk verrigtte, viel de tweede prijs, groot tien gulden ten deel, wordende de prijs van vijf gulden gewonnen door Tjitze Koenraads Dijkman, knecht bij den landbouwer L. Poortenga te Hallum. Onder de belangstellenden in dit landbouwfeest merkte men op den heer mr. J. H. v. Boelens, van Leeuwarden, die hetzelve van 't begin tot het einde bijwoonde en als blijk van zijne tevredenheid, voor de niet bekroonde ploegers, aan den voorzitter der afdeeling eene som van tien gulden ter hand stelde.

Onder gepaste toespraak van den voorzitter ontvingen de bekroonde ploegers de hun toegekende prijzen, en wel voldaan keerde elk tegen den avond in opgeruimde stemming huiswaarts.

— Bij de dingsdag jl. te Jorwerd plaats gehad hebbende harddraverij, met driejarige paarden, waaraan negen flinke paarden deelnamen, is de prijs behaald door het zwart ruinpaard, behoorende aan de erven van Osinga te Menaldum.

— Bij besluit van den 12den heeft Z. M. goedgevonden te bepalen, dat het koninklijk besluit van den 6 Januarij 1831 (*Staatsblad no.* 2), zoomede dat van 27 September 1856 (*Staatsblad no.* 90), houdende verbod van het verhuren van heele of gedeelten van loten in de Staats-Loterij, voor zoo veel de nommers betreft, welke *na* de trekking van de *eerste* week der *vijfde* klasse nog moeten worden uitgetrokken, mede, aan te vangen met de 234ste Loterij van toepassing zal zijn op de nommers, welke in de *eerste* week der *vijfde* klasse worden uitgetrokken.

— Bij koninklijk besluit van den 23 dezer, zijn o. a. pensioen verleend aan: U. van der Meer, brievenbesteller van het postkantoor te Sneek, ƒ 130 en T. S. Oosterwerf, wed. van C. van Dijk, in leven commies der 3de kl. bij 's Rijks belastingen te Sneek, ƒ 58 jaarlijks.

Bij besluit van den 15 Augustus ll. heeft Z. M. de bepalingen, betreffende de voldoening van uitkoopen voor het niet aanvaarden of het tuschentijds verlaten der betrekkingen van ouderling en diaken bij de Herv. gemeente, buiten werking gesteld.

Nes (op Ameland), 20 September. Heden werd de Hervormde gemeente alhier aangenaam verrast met een smaakvol zilveren doopbekken, volgens randschrift, een geschenk van haar lid en oudsten kerkvoogd, den heer J. S. Scheltema.

— Ds. Sypkens, predikant te Enter (pr. Overijssel), beroepen te Anjum, heeft dat beroep aangenomen. — Ds. Sijpkens, van Spijk (pr. Groningen), heeft voor het beroep naar Ee bedankt.

233ste STAATS-LOTERIJ.

Vijfde klasse.

5de trekk. Nos. 13982, 11687 en 10891, ieder een prijs van ƒ 1000. — 6de trekk. Nos. 18498, 13007 en 15252, ieder een prijs van ƒ 1000. — 7de trekk. Nos. 19666, 16305, 5256, 2534 en 7051, ieder een prijs van ƒ 1000. No. 64, een prijs van ƒ 1500. — 8ste trekk. Geene.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

STUTTGART, 28 September.

Keizer Napoleon heeft gisteren met graaf Walewski gearbeid. Vervolgens heeft Z. M. een bezoek gebragt aan de Koninginnen van Wurtemberg en der Nederlanden en aan de Grootvorstin Helena van Rusland.

Keizer Napoleon heeft gisteren de mis bijgewoond. Zoowel bij het heengaan als terug keeren uit de kerk werd Z. M. door de bevolking luide toegejuichd.

Z. M. heeft daarna Z. M. den Koning bij gelegenheid van H. D. 76sten verjaardag gecomplimenteerd.

De Keizerin van Rusland en de Koningin van Griekenland zijn alhier mede aangekomen.

LONDEN, 28 September.

Volgens loopende geruchten, zou de tijding alhier zijn ontvangen, dat ook het leger van Madras aan het muiten is geslagen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 28 September.

NEDERLAND	W. Schuld	2½	pCt.	63⅜
Dito	Dito	3	„	76 11/16
Dito	Dito	4	„	97
Dito	Amort.Sijnd.	3½	„	
Dito	Hand-Maats.	4½	„	151¼
SPANJE	Obligatien	1¼	„	25⅜
Dito	Dito	3	„	42⅝
Dito	Binnenl. 6/m.	3	„	37 11/16
PORTUGAL	Obligatien	3	„	45 1/16

RUSLAND	Obl. H. & Co	1798/1816	5	pCt.	105
Dito	„ Dito	1828/1829	5	„	104¼
Dito	„ Dito		4½	„	86¾
Dito	„ Dito		4	„	86¼
Dito	„ S. & Co.		4	„	74¾
OOSTENRIJK	Metalliek		5	„	76 1/16
Dito	Nationale		5	„	86¾
Dito	bet. Amst.		5	„	88¼
Dito			2½	„	

N. 5 pCt. Russen bij S. & Co. 6de serie 101, Portugal 3 pCt. (1856) 44⅜.
De beurs was algemeen willig gestemd.

PARIJS, 28 September. Rente 3 pCt. 67.85 (slotbeurs).

LONDEN, 28 September. Consols 89¼. — Fijne Tarwe 1/6 hooger, Zomergranen vaster. — Lijnolie 40/. Raapolie 52/6. — Boter (friesche) 121/, (groninger) 90 à 100/. — De aanvoer aan de veemarkt bestond uit: 4924 Runderen, 78 Kalveren en 21,460 Schapen, die allen iets hooger in prijs waren.

AMSTERDAM, 28 September. Tarwe prijshoudend, Rogge flaauw. — Koolzaad op 9 vat op 't najaar 81½ p. v. — Raapolie, vliegend ƒ 48, op October ƒ 47¾, op November ƒ 48¼, op December ƒ 47, op Mei ƒ 47¼. — Lijnolie, vliegend ƒ 44½.

LEEUWARDEN, 25 September. Boter *f* 55. Aanv. 909 ¼, 200 ⅛ en 50 1/16 vat. — Kaas *f* 27 à *f* 36. Aanvoer 7097 Ned. pond. — Veemarkt: 721 Runderen, als: 267 vette Koeijen *f* 90 à *f* 230, 155 melke *f* 62 à *f* 155, 21 vare *f* 72 à *f* 110, 56 Vaarsen *f* 80 à *f* 105, 32 Pinken *f* 26 à *f* 35, 93 Ossen *f* 70 à *f* 135, 23 Stieren *f* 38 à *f* 175, 46 vette Kalveren *f* 10 à *f* 46, 28 gras *f* 8 à *f* 35; — 495 Varkens, als: 33 vette *f* 52 à *f* 108, 195 vette Biggen *f* 20 à *f* 42 en 267 magere *f* 5 à *f* 32; — 1158 Schapen, als: 840 vette *f* 15 à *f* 36, 57 melke *f* 10 à *f* 20, 83 weid *f* 10 à *f* 15, 18 Rammen *f* 10 à *f* 25, 160 Lammen *f* 5 à *f* 12, zoomede 11 Werkpaarden *f* 45 à *f* 235 en 18 Veulens *f* 45 à *f* 78. De handel in vette-, kalve- en melke Koeijen was traag; vette Kalveren, Varkens en Schapen bedongen hooger prijzen.

GRONINGEN, 25 September. Tarwe over 't geheel niet driftiger, Rogge in een doen, Boekweit meer aan en 50 ct. lager verkocht, Garst moeijelijk te plaatsen, Haver door schaarschheid hooger verkocht, Boonen als voren, grove Gort flaauw. — Koolzaad in een doen. Raapolie wel zoo aangenaam, *f* 46.50.

HERHALING-ONDERWIJS.

Jongelingen en Mannen — ook min-geoefenden — die van het Onderwijs in **Lezen, Schrijven** en **Rekenen** op de *Herhalingscholen* van het Departement Leeuwarden der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, gedurende den aanstaanden winter gebruik wenschen te maken, kunnen zich daartoe aanmelden aan het Departementsgebouw, op Zaturdag den 3 October 1857, 's middags van *twaalf* tot *half twee* uur.

Meisjes en Vrouwen kunnen zich, ten gelijken einde, vervoegen ten huize van den Onderwijzer K. MOEZELAAR, in de Heerestraat, op Donderdag den 1 October, 's voormiddags van 9 tot 12 uur.

Namens de Commissie van toezigt,
R. D. SMEDING.

DIRECTEUREN DER SPAARBANK te *Leeuwarden* roepen de Deelnemers op tegen Dingsdag, den 6 October 1857, 's middags half twee uur, in het locaal der Bank, ten einde te aanhooren Verslag omtrent het afgeloopen administratiejaar, en te benoemen vijf ingezetenen ter opneming van Rekening en Fonds.

Directeuren voornoemd,
DIRK ZEPER, *President*.
R. D. SMEDING, *Secretaris*.

BIJBELGENOOTSCHAP.

De leden van het eerste District der Friesche Afdeeling van het **Nederlandsch Bijbelgenootschap** worden uitgenoodigd tot het bijwonen eener Vergadering, welke gehouden zal worden op Donderdag den 1 October 1857, 's namiddags half zes uur, in het lokaal van de Stads-School in de Speelmanstraat alhier.

Leeuwarden, *Namens het Bestuur*,
28 September 1857. H. SCHUTTE, *Secr.*

NEDERLANDSCH ZENDELINGGENOOTSCHAP.

HET BESTUUR der Onderafdeeling *Wonseradeel* stelt zich voor eene Opwekkingsrede te houden op Maandag den 5 October e. k., in het Kerkgebouw te Kimswerd, 's avonds ten 5 ure, door den WelEerw. Heer S. ZANDSTRA, Predikant te Parraga. — De gewone vergadering voor HH. leden en begunstigers na de te houdene rede.

Namens het Bestuur,
BOELES, *Secr.*

BIDSTOND

voor de uitbreiding van Gods Koningrijk onder Heidenen en Joden,

in de ruime Zaal van den Logementhouder F. v. d. Wal, te *Gorredijk*, op **Dingsdag** namiddag om 4 uur.

Spreker: De Wel-Eerwaarde Zeer Geleerde Heer J. W. FELIX, Gereformeerd Leeraar te Heeg.

GENEESHEEREN!

Voor drie weken heeft zich alhier een Geneeskundige als Geneesheer gevestigd, welke, pas onder dak zijnde, ziek is geworden, zoodat mijne hulp als geneesheer ingeroepen werd. Hij ligt hier hulpeloos en verlaten, aan alles gebrek hebbende, en is volstrekt geldeloos. Ik heb het alzoo mijn pligt geacht een beroep op de liefdadigheid zijner kunstbroeders te doen, ten einde eenige gelden te verzamelen, om in zijne eerste behoeften te voorzien en, om, wanneer hij hersteld is, hem weder in staat te stellen zelf voor het noodige levensonderhoud te zorgen.

Indien gij, Mijne Heeren, thans zelf niet aan het bed der smarte gebonden zijt, maar in staat om van den vroegen morgen tot den spaden avond aan het leger der kranken te verkeeren, zal de toestand van een kunstbroeder, die ziek is en gebrek aan alles heeft, U ongetwijfeld tot deelneming en medelijdzaamheid opwekken, zonder dat daartoe verderen aandrang mijnerzijds noodig zal zijn.

Om zooveel mogelijk kieschheid te bewaren, zal de Ondergeteekende zich alleen met de ontvangst der liefdegiften belasten en in die bladen, waarin deze geplaatst wordt, daarvan melding maken. Hij voegt hier alleen dit nog bij „wat gij doet, doet het haastig, want de nood is groot".

Hindeloopen, P. W. G. J. OUTHUIJS,
den 26 September 1857. *Genees-, Heel- en Verloskundige.*

RANGSCHIKKING.

Wordt bekend gemaakt, dat de Rangschikking in het Faillissement van UILKE SIJTZES NAUTA, Koopman te Woudsend, door den Heer Regter-Commissaris opgemaakt den 25 September ll., met de bewijzen is nedergelegd ter Griffie der Arrondissements-Regtbank te Sneek, om aldaar gedurende veertien dagen te verblijven ter inzage van een ieder.

De Curator in voornoemd Faillissement,
Mr. H. HIDDINGA.

⁂ Ondertrouwd:

Achlum, Dr. D. HELLEMA Hz.,
den 27 September 1857. *Officier van Gez.* 2de *kl.*, *bij Zr. Ms. Zeemagt*, en
J. D. VLASKAMP.

Eenige en algemeene kennisgeving.

⁂ Getrouwd:

Mr. W. F. VRIESE en
S. A. B. Douair. Baronnesse VAN WELDEREN RENGERS, geb. BUMA.

Huize *Rust-Oord*, te Dieren, 25 September 1857.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel van een' welgeschapen ZOON B. NEUMARK, geliefde Echtgenoot van.

Leeuwarden, 21 September 1857. H. M. LE GRAND.

⁂ Bevallen van eene DOCHTER S. HUITINGA, Echtgenoote van
Berlikum, den 22 September 1857. E. P. PIETERZEN.

⁂ Bevallen van een' ZOON A. HESSELINK, Echtgenoot van
Groningen, 23 September 1857. JAN GORTER.

⁂ Bevallen van een' ZOON WIJBRIGJE VAN DER KERK, Echtgenoot van
IJsbrechtum, 23 September 1857. H. D. POSTHUMUS.

⁂ Heden beviel van een welgeschapen ZOON F. A. MONHEMIUS, geliefde Echtgenoot van

Leeuwarden, 23 September 1857. H. A. DE BOER.

⁂ Bevallen van een welgeschapen ZOON T. C. DOUMA, geliefde Echtgenoote van

Grouw, 25 September 1857. H. E. HALBERTSMA, *Chir. en Vroedm.*

⁂ Bevallen van een ZOON JETSCHE VAN DER MEER — DE VRIES.
Ureterper Verlaat, den 25 September 1857.

⁂ Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, mijne geliefde jongste Dochter LIJSBERT, in den ouderdom van 19 jaren en 5 maanden, tot bittere droefheid van mij en mijne Betrekkingen.

Kimswerd, 18 September 1857. KLAAS AGES WESTRA.

DRAGTEN, 23 September 1857. Overleden GRIETJE POPPES DUURSMA, Echtgenoote van

G. ZIJLSTRA.

⁂ Op den 14 September 1857 overleed op JAGERSRUST te Oldeberkoop, tot diepe droefheid van mij en verdere Betrekkingen, mijn geliefde Broeder, de Wel-Geboren Heer TINCO ANDRINGA VAN HIJLCKAMA, Oud Lid der Staten van Friesland en Lid van den Raad der gemeente Ooststellingwerf, in den ouderdom van ruim 72 jaren.

Eenige kennisgeving. FRISIUS VAN HIJLCKAMA.

⁂ Heden overleed mijne Echtgenoot, ZWAANTJE JANS DONGA, in den ouderdom van 95 jaren en 18 dagen. Geboren den 31 Augustus 1762, was zij sedert 1791 voor mij eene getrouwe Gade en voor onze 5 Kinderen, 16 Kleinkinderen en 4 Achterkleinkinderen eene teedere Moeder en zorgdragende Grootmoeder. Met een opgeruimd en tevreden gemoed bewandelde zij steeds met nog bijna ongeschonden zintuigen haren langen levensweg en sluimerde zij in, om, zoo als wij hopen, dáár te ontwaken, waar geen nacht noch rouwe meer zijn zal.

Ee, 19 September 1857. P. M. MEINDERSMA,
mede uit naam mijner Kinderen, Behuwdkinderen en Kleinkinderen.

SNEEK, den 22 September 1857. Heden overleed, tot mijne en mijner 5 Kinderen bittere droefheid, mijn dierbare Echtgenoot de Heer FEITE HENDRIKS PIJTTERSEN. Hij bereikte den ouderdom van bijna 48 jaren, waarvan ik 15 jaren met hem door den echt vereenigd was. De Hemelsche Vader, de man van weduwen en de vader der weezen, versterke ons in deze moeijelijke beproeving.

G. VLINK,
Eenige kennisgeving. Weduwe F. H. PIJTTERSEN.
De Affairen blijven op denzelfden voet continuëren.

⁂ Heden middag te 12¼ ure overleed alhier mijn waarde Man TJEERD TJERKS IJSBRANDIJ, in leven Goud- en Zilversmid alhier, in den ouderdom van 48 jaren en 4 maanden, na eene korte ongesteldheid van slechts 9 dagen.

Lemmer, B. L. DE ROOK,
den 24 September 1857. Weduwe T. T. IJSBRANDIJ.

⁂ Tot onze bittere droefheid, overleed heden, na eene hevige ziekte van drie weken, onze geliefde jongste Zoon FEIKE, in den ouderdom van 19 jaren en 5 maanden.

Bolsward, J. J. FALKENA.
den 25 September 1857. R. FALKENA, geb. JORRITSMA.
Strekkende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

⁂ Heden overleed, tot onze diepe droefheid, mijn waarde Man en der kinderen zorgdragende Vader WILLEM JANS JANZEN, in den ouderdom van 75 jaren en 11 maanden. Eene kortstondige ongesteldheid maakte een einde aan zijn leven, nadat ik 32 jaren in eenen genoegelijken echt met hem mogt vereenigd zijn.

Franeker, H. WIELENGA,
25 September 1857. Wed. W. J. JANZEN,
mede namens Kinderen en Behuwdkinderen.

⁂ Tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwdkinderen, overleed heden morgen ten 3 ure, na eene kortstondige, doch hevige ziekte, in den ouderdom van ruim 53 jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot IDS DOUWES WIJBRANDS, Koopman en Winkelier alhier.

Ofschoon ik het voorregt heb gehad meer dan 31 jaren met hem verbonden te zijn geweest, valt het mij hard den onverwachten slag te dragen. Hij, die hem mij toebragt, zal, hoop ik, er mij echter kracht toe verleenen.

Hindeloopen, 26 September 1857. AAG SJOERDS HOFMAN.

⁂ Heden overleed ons innig geliefd Zoontje LIEUWE HIELKE, oud 4 jaar en 4 maanden.

H. POTMA.
Workum, den 27 September 1857. T. T. POTMA — SEVENSMA.

⁂ Den 26 September jl. ontvingen wij de droevige tijding, dat onze zeer beminde Zoon HEINRICH, den 7 September jl., in den ouderdom van ruim 22 jaren, te Weesel overleden is.

Dockum, J. G. H. BECKER.
den 29 September 1857. C. BECKER, geb. SCHWEIGMANN.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken stand te *Leeuwarden* zijn van den 22sten tot en met den 28 September 1857 aangegeven: 18 Geboren. 8 Overleden. Gehuwd 1 paar.

ERRATUM. — In het Bijvoegsel van ons vorig no. is, in de advertentie, VERKOOPING **van eene ZATHE en LANDEN onder Schettens**, te houden door den Notaris E. T. KUIPER, de dag der finale toewijzing abusievelijk gesteld op den 19 October; zulks had moeten zijn: **den 29 October.**

HET DIJKS-BESTUUR *van den Ternaarder-Polder-Zeedijk* maakt aan deszelfs Ingelanden bekend, dat de *Legger van Onderhoudpligtigheid*, bedoeld bij art. 3 van het reglement, opgemaakt naar aanleiding van art. 82, gedurende *ééne maand* van af *heden*, ten huize van den Kastelein Broekens te Ternaard, ter inzage van belanghebbenden is nedergelegd; — en dat bij, die bezwaren tegen den inhoud des Leggers, wat deze of gene posten betreft, mogt hebben, die, binnen *ééne maand*, na den afloop van den tijd van ter visie legging bij eene met redenen omkleede memorie, ter kennis van de vergadering van Volmagten kan brengen.

Ternaard, *Het Dijks-Bestuur voornoemd*,
den 27 September 1857. J. GRASMA, *Jr. Dijkgraaf.*
R. BRUNIA, *fg. Secretaris.*

Onder nadere goedkeuring van den Chef des 7den regements Infanterie zal, op den 10 October a. s., door den Raad van administratie der vereenigde bataillons van dat Korps te Leeuwarden, worden aanbesteed: De leverantie van AARDAPPELEN en BRANDSTOFFEN ten dienste der menages voor de troepen dier bataillons.

De voorwaarden deswegens zullen ter lezing liggen ten Burele van den 1sten Luitenant-Kwartiermeester der genoemde bataillons, van des morgens 10 tot des namiddags 1 ure.

VERKOOPING VAN EENE KOEMELKERIJ TE OUDEGA.

De Notaris G. S. ZIJLSTRA te Heeg zal, op Vrijdagen den 2 October 1857, provisioneel, en den 16 dito, finaal, telkens des nademiddags 2 ure, ten huize van Sjoerd Johannes van der Schuit, Kastelein te Oudega, in Wijmbritseradeel, publiek, bij strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

Eene **KOEMELKERIJ**, bestaande in eene HUIZINGE en SCHURE, gekw. nos. 59 en 60, met HORNLEGER, **Hieminge, Boomen en Plantagie** c. a., benevens eenige stukken uitmuntend vruchtbaar WEID- en HOOILAND en eenige strengen RIETLAND, zamen groot 7 b. 11 r. 5 el, staande en gelegen zeer gerijfelijk bij elkander en op een stuk na aan den publieken Weg; alles te Oudega, bij de mede-eigenaars Albert en Jan Douwss Wijnja in gebruik; den 12 November 1857 te aanvaarden, behalve de Voorkamer der Huizinge, waarvan de aanvaarding op 12 Mei 1858 zal zijn; en zulks in 10 perceelen met regt van zamenvoeging.

Alles breeder bij Billetten en Boekjes omschreven, die te bekomen en Conditien te vernemen zijn bij den Notaris voornoemd.

VERKOOPING TE KOUDUM.

De Notarissen G. ZANDSTRA te Balk en Mr. H. J. DE CARPENTIER te Koudum zullen, op Donderdag den 15 October 1857, des voormiddags 10 uur, ten huize van de Weduwe Schurer, Kasteleinsche te Koudum, tegen uitloving van strijk- en verhooggeld, provisioneel veilen:

De **VASTIGHEDEN**, nagelaten door *Sijtske Ottes Schilstra*, laatst Weduwe van *Sijtze Feikes de Koe*, bestaande in:

1. *Een stuk uitmuntend HOOILAND*, gelegen onder Workum, bekend ten Kadaster sectie C no. 360, ter grootte van 4 bunder 25 roede 50 el; bij Christiaan Draijer in huringe.
2. *Een stuk DITO*, naast het vorige perceel aldaar, sectie C no. 361, ter grootte van 3 bunder 12 roede 40 el; bij Sijbe Hendriks Grunstra in gebruik.
3. *Een stuk DITO*, gelegen onder Koudum, bekend ten Kadaster sectie A no. 1349*a*, ter grootte van 1 bunder 74 roede 80 el; bij Pieter Franzes Smits in huringe.
4. *Een stuk DITO* aldaar, sectie A no. 1842*a*, ter grootte van 44 roede 90 el, bevoorregt en bezwaard met Schars lusten en lasten; mede bij Pieter F. Smits in gebruik.
5. *Een perceel BOUWLAND*, gelegen te Koudum, sectie A no. 832, ter grootte van 6 roede 20 el; bij de mede-eigenaarsche de Weduwe Otto Jans Schilstra in gebruik.

Alles breeder bij Billetten omschreven. — Te aanvaarden: de Hooilanden op St. Petri 1858 en het Bouwland dadelijk na de finale toewijzing.

Boereboelgoed op Gooijum onder Wons.

De Notaris MANN zal, ten verzoeke van den Heer VERWER, Zaturdag 3 October 1857, des morgens 9 uur, ten huize van Cornelis Wiebes de Boer onder Wons, bij boelgoed met crediet, verkoopen:

Een voortreffelijk BOERENREEUW en BESLAG, hoofdzakelijk bestaande in 27 stuks uitmuntend **Hoornvee**, als: 21 melke-, kalve- en vare Koeijen, 5 Hokkelingen, waaronder 2 melke, 1 enter Stier, 6 Kalvers, 1 Zeug, 1 zwart Merriepaard, 2 zwarte Enters, 2 fraaije Veulens, 2 Kapwagens, waaronder een zoo goed als nieuw, 3 nieuwe Hooiwagens, 3 Aardkarren, beste koperen Kaasketel, Karn met koperen hoep, dito met 4 koperen hoepen, 14 koperen Aden, houten Aden, koperen en houten Emmers, Kaaspers met Steen, Molken- en Kaasvaten en Tobkes, Brok- en Boteraden, 2 Ploegen, 1 beste Winde, 2 dubbeld span Gereiden en verder Paardentuig, Dissel, Beugel, Kret, Planken, Tieme, Harken, Vorken en hetgeen verder tot eene volledige Greidboerderij behoort, alsmede HEKPALEN en DAMLEGGERS, **27 koesfëten bestgewonnen hooglandsch** HOOI, geschikt ter vervoer onmiddellijk aan de Melkvaart.

Onder dit Beslag heeft nimmer *Longziekte* geheerscht. — Disschen en Hakblokken worden niet toegelaten.

Bakkerij te Nes op Ameland.

De Notaris E. MEIJER te Holwerd gedenkt, op Donderdag den 8 October 1857, des avonds 6 uur, ten huize van den Kastelein Wagenaar te Nes, finaal te verkoopen:

Zekere hechte, sterke en florissante HUIZING en BAKKERIJ, met SCHUUR cum annexis, bij den Toren te Nes; thans met succes in gebruik bij den eigenaar Jan Cornelis Sorgdrager en op den 12 November 1857 vrij te aanvaarden; waarop slechts geboden is de zeer geringe som van *f* 1201.

VERKOOP VAN NIEUWE PLANKEN, ENZ.

R. BLOEMBERGEN SANTEE te Leeuwarden zal, op Vrijdag den 2 October 1857, des voormiddags 10 uur, bij R. J. Niemendal aldaar, verkoopen: Eene partij NIEUWE PLANKEN, van differente lengte, dikte en breedte, zoomede RIB en ELLENS.

Bij geslotene briefjes te huur: Eene ZATHE te Goënga, bij S. F. VAN DIJK in huur; groot 37 b. 48 r. (102 pondem.) Greide, van Petri en Mei 1858—1863. Condition te vernemen en briefjes op **2 October** (in plaats van 3 October, zoo als vroeger was vermeld) in te leveren bij J. G. PATER, in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden.

Bij geslotene briefjes te huur: Eene ZATHE te Wirdum, bij IJ. M. TERPSTRA in huur; groot 32 b. 70 r. (89 pond.) Greide, van Petri en Mei 1858—1863. Condition te vernemen en briefjes op 9 October in te leveren bij J. G. PATER, in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden.

Bij geslotene briefjes te huur: Eene **ZATHE** te Weidum, bij B. J. Sitenga in huur; groot 29 b. 40 r. (80 pondem.) Greide, van Petri en Mei 1858—1863. Condition te vernemen en briefjes op 16 October e. k. in te leveren bij J. G. PATER, in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden.

TE HUUR tegen 12 November e. k.: Een roijale INTREK, voorzien van vele gerijfelijkheden. Te bevragen bij Mejufvrouw de Wed. NAUTA, Ducomartenapijp, letter F no. 34 alhier.

Uit de hand te koop of te huur:

Eene roijale SCHEEPSTIMMERWERF. Te bevragen bij den eigenaar MEINDERT G. PALSMA. Brieven franco.

TE KOOP:

Eene **ZATHE** en onderhoorende WEI-, BOUW-, HOOI- en VEENLANDEN, BOSSCHEN en HEIDEVELDEN, met HUIZING en SCHUUR, te *Blesdijke*, tusschen de rivier de Linde en de scheiding tegen de provincie Overijssel, groot volgens Kadaster 70-45-10, en wel ongeveer aan Weiland 13-80-00, Hooi- en Veenland 10-50-00, Bouwland 8-00-00, Bosch 18-45-00, Heide 19-70-00. De helft van de koopsom kan tegen 4½ pCt. interest onder het verkochte blijven. Informatien bij den eigenaar HANS SIPKES DE VRIES aldaar.

Mr. J. C. C. VAN SCHELTINGA BERGSMA heeft zich als **ADVOCAAT** te *Heerenveen* gevestigd. — Woont ten huize van F. Kampschmidt.

SHAWLS DE LYON.

Door den Ondergeteekende is ontvangen een fraai assortiment SHAWLS-LONGS en SHAWLS-QUARRÉS DE LYON.

Leeuwarden,
den 28 September 1857.

A. VAN ASSEN,
bij de Koornbeurs.

De Ondergeteekende berigt door deze aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten, dat hij uit Parijs heeft ontvangen eene brillante partij zoowel PORCELEINEN, BRONZEN als andere MODERATEUR- en SPAARLAMPEN, en neemt hiermede de vrijheid dezelve, bij het naderend saizoen, aan zijne geëerde Begunstigers beleefdelijk aan te bevelen.

Leeuwarden,
September 1857.

JOHS. SCHMIDT,
op de Tuinen, lett. A, 245.

Engelsche, Duitsche en Fransche
LOTERIJ-MAATSCHAPPIJ. — NIEUWIGHEDEN.

De Agenten van bovengenoemde Maatschappij hebben aan ULDERINK, van Zwolle, weder op nieuw eene groote zending GOEDEREN toegezonden, bestaande in: Galanterien, Porselein, Kristal, Bloemvazen, Sigarenbekers, mahoniehouten Theestoven met koperen Ketels, Klokken, Kinder-Speelgoederen, Tafelmessen, Zakmessen, Scharen, Lepels en Vorken, en, om dezelve zoo spoedig mogelijk op te ruimen, tegen zeer verlaagde prijzen. Men gelieve zich te overtuigen van den prijs en de kwaliteit der Goederen. — Is uitgepakt bij den Heer JORISSEN, te *Heerenveen*. Ook is het Dépôt bij Mejufvrouw de Wed. DE JONG, op den Wirdumerdijk te Leeuwarden, op nieuw van de nieuw aangekomen Goederen voorzien.

NB. Door onvoorziene verandering van Affaire, zullen de Goederen finaal worden uitverkocht, en zal hij niet langer op het Heerenveen blijven, dan tot den 3 October.

RUNDERHAZEN

te bekomen à 80 Cents per Ned. ℔ bij den Vleeschhouwer J. DE VRIES, bij de Dubbelde Pijp te Leeuwarden.

BRABENDER'S CHOCOLADE-KOEKJES

met worm-afdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de Kinderen genomen. — De Geneesheeren *Beijer*, *Geerling*, *Hopman* en *Fahrmeister* hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van.

In Groningerland is ergens een Bakker, die met zijn Zwager, die voorgeeft vroeger iets in de Geneeskunde geweest te zijn, Brabender's Wormafdrijvende Chocolade Koekjes namaakt. Wij verzoeken het Publiek die Koekjes nergens anders te koopen dan bij onderstaande Depôthouders, die wij voor te fatsoenlijk houden, met de genoemde Zwagers gemeene zaak te maken, en te eerlijk om hunne begunstigers met de nagemaakte te bedriegen. De echte Wormkoekjes kosten 40 Cents en zijn de doosjes daarvan met een Rozabandje voorzien, waarop de waarschuwing tegen de vervalschte gedrukt is.

Amsterdam, Verkoophuis; Bolsward, S. S. Oosterbaan en S. R. Dijkstra; Dokkum, A. Schaafsma; Franeker, Wed. K. Drager; Gorredijk, S. G. Zwart; Heerenveen, G. Overdiep; Harlingen, P. L. Mirande Pz. en J. S. v. Dijk; Hindeloopen, D. de Jong; Kollum, C. Nihot; Leeuwarden, J. H. v. Haagen, A. van Wamel, J. J. Groenouw, J. W. Proost en J. C. de Graaff; Makkum, J. B. de Boer; Sneek, P. T. Potma, en in de bekende Depôts in de andere steden.

Een *gezwel aan den hals genezen door* **DE ZALF EN DE PILLEN VAN HOLLOWAY.** Thomas Marlow, te Bristol woonachtig (Walsh-Back), was sedert jaren ziekelijk geweest, gedurig klagende over pijnen in den nek. Hij raadpleegde onderscheidene genees- en heelkundigen, doch zonder het minste goed gevolg. Eindelijk ontstond er een groot gezwel onder zijn linkeroor, waaraan hij geruimen tijd verschrikkelijk leed, terwijl alle, andermaal aangewende middelen tot geen de minste baat verstrekten, tot dat hij eindelijk gebruik maakte van de Zalf en de Pillen van Holloway, welke spoedig het gezwel verdeelden en genazen, zoodat hij thans in den besten staat van gezondheid verkeert.

Te bekomen, *à contant*, in de bekende Depôts.

VOORBEHOED- EN GENEESMIDDEL TEGEN DE VARKENSZIEKTE.

De Apotheker VAN HARINXMA, op de Nieuweburen te Leeuwarden, verzendt bovenstaand middel, sedert verscheiden jaren, met steeds toenemend gunstig gevolg. — Hetzelve wordt in fleschen afgeleverd voor 75 cents, hetgeen juist berekend is voor *één* Varken; terwijl het gaarne door die beesten wordt genuttigd, is het tevens zeer gemakkelijk in het gebruik. — Voorts is het tot heden aan niemand in commissie verzonden geworden, reden waarom een ieder attent wordt gemaakt, op het daarbij zijnde berigt en op zijn naam in het lak.

STOOMVAART
VAN
HARLINGEN op HULL.

Het Nederlandsch IJzeren STOOMSCHIP *MINISTER THORBECKE*, Kapt. NEPPERUS, vertrekt van **HARLINGEN** naar **HULL** op aanstaanden **Zaturdag** 3 October.

Adres voor Passagiers, Goederen en Vee bij I. & S. WIARDA.

Harlingen, den 28 September 1857.

STOOMVAART

Van HARLINGEN naar NEWCASTLE on TYNE en LEITH, ook voor GOEDEREN naar STOCKTON on TEES, EDINBURGH, GLASGOW, DUNDEE en omliggende Plaatsen.

Het eerste Klasse ENGELSCHE **STOOMSCHIP** *TIMES*, Kapitein JAMES RAISON, vertrekt naar NEWCASTLE on TIJNE, **Zaturdag** 3 October 1857.

Adres voor **PASSAGIERS, GOEDEREN en VEE** bij de Agenten VAN OPPEN'S ZONEN.

STOOMVAART
tusschen
AMSTERDAM EN DE LEMMER.

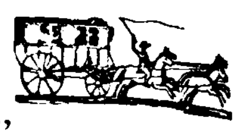

De reparatie aan de STOOMBOOT *FLEVO* langer tijd vorderende, dan kon worden voorzien, zoo heeft de Directie besloten, de **dagelijksche dienst** tusschen AMSTERDAM en DE LEMMER voor dit jaar **TE STAKEN.**

DIENSTWIJZIGING DER FRIESCHE EN OVERIJSSELSCHE STOOMBOOTREEDERIJ.

WINTERDIENST, aanvangende den 9 October 1857.

Vertrek van HARLINGEN naar KAMPEN, *Zondags* morgens 8 uur,
„ „ KAMPEN naar HARLINGEN, *Dingsdags* morgens 7 uur,
„ „ HARLINGEN naar ZWOLLE, *Donderdags* morgens 8 uur,
„ „ ZWOLLE naar HARLINGEN, *Zaturdags* morgens 6½ uur.

Vracht voor passagiers: 1ste Kajuit *f* 4, 2de Kajuit *f* 2.50.

HARDDRAVERIJ ENZ.

Ter gelegenheid van de **Kermis** te Goënga zullen bij J. R. v. D. PLAATS, Kastelein in het Nieuwe Tolhuis aldaar, **tot sluiting**, zonder nadere aankondiging, gehouden worden:

Op **Vrijdag** *den 2 October e. k., 's namiddags ten 2 ure precies:* **equestrische WEDLOOP** van **Paarden**, die, uitgezonderd als driejarigen, Prijs noch Premie hebben gewonnen, om ***een extra fraai, gecouvreerd en gedrapeerd UURWERK*** TOT PRIJS; daarna *'s avonds 8 ure*, **BUIKSPRAAK** en **MIMIEK.**

Op **Zondag** daaraanvolgende: **de STILLE TROM, pantomimische representatie door onzigtbare artiste's**, en

Op **Maandag** *den 5 October e. k., 's namiddags ten 2 ure:* **SPRIETLOOPERIJ boven twee gekleurde Zeilen**, om ***nader te bepalen ZILVEREN PRIJZEN***, door *ongehuwde* Manspersonen.

'S Avonds gedurende de Kermis **Bacchantisch BAL** en **STRIJK MUZIJK**; voorts vrij Wijn en spiritueuse Ververschingen.

Een BAKKERSKNECHT, van de Prot. Godsdienst, zijn werk verstaande, kan op den 12 November eerstkomende geplaatst worden. Te bevragen bij de Heeren VAN DRUTEN & BLEEKER, Boekhandelaars te Sneek.

VOOR DE NAAI- EN BREIDSCHOOL TE HOLWERD

is voorloopig eene keuze gedaan. Dit tot narigt van de overige Sollicitanten.
D. PLANTINUS.

Bij G. T. N. SURINGAR, Boekdrukker en Boekverkooper in den Rotterdamschen Erasmus, op de Kelders te Leeuwarden, is uitgegeven en alom te bekomen:

J. C. P. SALVERDA. HILJUWNSUWREN.

In linnen gebonden *f* 1.25.

WAATZE GRIBBERTS BRILLOFT,

Komeedje fen acht uitkomsten, rjeucht formeitselijk om to lezzen, yn it Lân-Friesk. In plaats van 75 Cents . . . 30 Cents. —

CHRISTELIJK
HANDBOEK VOOR KRANKEN,
BEJAARDEN EN STERVENDEN, door J. F. CORSTIUS.

Tweede druk. . . . . *f* 1.80.

Bij den Boekhandelaar J. BLOEMSMA te *Leeuwarden* is de inteekening geopend op: **Alle de werken** van Mr. HUGO BINNING, uit het Engelsch vertaald door J. Koelman en J. Ross. Deze *vier werken* bevatten 85 *Predikatiën*, *de ettelijke gronden der Christ. religie*, alsmede *'s mans leven en zalig sterven*; alles volgens Prospectus. Het zal meer dan twee duizend bladz. bevatten, *op best Holl. papier*, ***veel beter kwaliteit*** dan waar de *Prospectussen op gedrukt zijn.*

Heden komt van de pers:

SCHETSEN
UIT HET GEBIED DER
NATUUR- EN AARDRIJKSKUNDE,

derde druk *f* 0.30.

Inhoud: De Maan, van Ule. — De Mug of Huisvlieg, van Grässner. — Een Voorjaarsreisje door Gallicië. — De Aarde als droppel. — Het Vlas, van Schouw.

Leeuwarden, 29 September 1857. H. KUIPERS.

Bij W. E. J. TJEENK WILLINK te Zwolle *verschijnt:*

1°. DE JAGTWET VAN 1857,
2°. DE WET OP HET LAGER ONDERWIJS,

met ophelderende aanteekeningen en uitvoerig Alph. Register, door L. N. SCHUURMAN,

elk ad *f* 0.25.

Bewerkt even als de zoo gunstig bekende uitgaven der *Wetten op de Gemeente-Besturen — de Onteigening — de Schutterijen — den Waarborg — het Arm-Bestuur, enz.*

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ VAN DE ERVEN KOUMANS SMEDING.